

Przyroda wokół nas

■ Ewa Fudała-Łabuś, Katarzyna Nizioł, Beata Witko

W kwietniu ubiegłego roku po raz kolejny nasze przedszkole wzięło udział w obchodach Dni Ziemi. Organizatorzy imprezy – Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Urząd Miasta w Sosnowcu oraz Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie.

W ramach obchodów tej wiosennej imprezy zorganizowałyśmy cykl spotkań:

- Międzyprzedszkolny Turniej Wiedzy Ekologicznej,
- konkurs plastyczny „Przyroda wokół nas”,
- warsztaty z rodzicami pt. *Ożywić rzekę*,
- festyn nad Białą Przemszą.

W Międzyprzedszkolnym Turnieju Wiedzy Ekologicznej wzięły udział dzieci z sześciu sosnowieckich przedszkoli: nr 45, 43, 52, 44, 53, 50. Przedszkolaki miały możliwość przeprowadzania doświadczeń i poznania wpływu zanieczyszczonej wody na życie zwierząt. W czasie turnieju zaproszeni goście prezentowali wiersze, piosenki i inscenizacje o tematyce ekologicznej.

Na zakończenie uczestnicy zasadzili w doniczkach cebulki kwiatowe, które podlali wodą z konewki i zabrali do swoich przedszkoli.

Wszyscy otrzymali dyplomy i nagrody książkowe za udział w konkursach. Naszym gościem honorowym była prof. Maria Z. Pulinowa, która od 15 lat jest organizatorką obchodów Dni Ziemi w Sosnowcu.

W czasie warsztatów z rodzicami pt. *Ożywić rzekę* odbyło się spotkanie z prezesem Stowarzyszenia na rzecz Ochrony Środowiska Naturalnego EMEKO. Z jego inicjatywy zaangażowałyśmy dzieci i ich rodziców

do oczyszczania wody za pomocą kul Bokashi. Podczas spotkania nasi wychowankowie wraz z rodzicami wzięli udział w lepieniu glinianych kul zawierających żywe kultury bakterii. Po upływie 10 dni kule pokryły się kożuszkami grzybnymi i były gotowe do wrzucenia do rzeki. Każdy uczestnik po ulepieniu kul mógł na pamiątkę wykonać odcisk Młodego Opiekuna Przyrody.

Podsumowaniem naszych działań na rzecz ratowania środowiska był wyjazd plenerowy nad Białą Przemszą, w którym wzięły udział dzieci i młodzież z sosnowieckich przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych. Uczestnicy z okrzykiem „Czyść się rzeko!” wrzucili gliniane kule do Przemszy. Kiedy kule znalazły się na dnie, długo jeszcze się im przyglądaliśmy.

To były bardzo ekscytujące przeżycia i długo wspomniane przez wszystkich uczestników obchodów Dni Ziemi.

Międzyprzedszkolny Turniej Wiedzy Ekologicznej

Cele ogólne

- zapoznanie dzieci z wpływem zanieczyszczonej wody na życie zwierząt,
- wzbudzanie aktywności badawczej i dociekliwości przedszkolaków,
- propagowanie wiedzy i zachowań proekologicznych,
- poznawanie współzależności między człowiekiem a środowiskiem,
- kształcenie postaw odpowiedzialności za stan środowiska,
- kształtowanie postaw zdrowej rywalizacji i wzajemnego szacunku.

Przebieg spotkania

- Prezentacja drużyn uczestniczących w turnieju, wprowadzenie do tematyki spotkania, omówienie regulaminu.
- Przywitanie gości piosenką pt. *Moja planeta*.
- **Tajemnice natury** – każda grupa wybiera swojego reprezentanta, który weźmie udział w zabawie. Dziecko z zawiązanymi oczami rozpoznaje za pomocą dotyku wybrany przedmiot, np. muszlę, kamień, korę, hubę drzewną, piórko itp. Dzieci zgromadzone wokół globusa spontanicznie opowiadają o tym, co widzą:
 - Co nam przedstawia ta kula?
 - Co jest na niej zaznaczone?
 - Czego jest więcej – wód czy lądów?
- **Co słychać – zagadki**
- **Zaproszenie do przeprowadzenia doświadczeń**

Doświadczenie I

Sprawdzamy, jaki wpływ ma oliwa w wodzie na ptasie pióra (do wody należy wlać olej, następnie włożyć pióra).

Problem: Co się dzieje z olejem? Dlaczego utrzymuje się na wodzie? Jak wygląda pióro wyjęte z wody, po której pływał olej? Co stanie się z ptakiem?

Wnioski: Olej pływa po powierzchni wody, ponieważ jest od niej lżejszy. Piórka

po wyjęciu z wody są posklejane. Pióra ptaków pływających po wodzie, na której rozlana jest ropa naftowa, robią się ciężkie; uniemożliwia to latanie i ptak ginie.

Doświadczenie II

Sprawdzamy, co dzieje się z ptasimi piórami, gdy zanurzymy je w czystej wodzie i w wodzie z proszkiem do prania (należy zanurzyć piórko w czystej wodzie, wyciągnąć i strzepnąć, dodać do wody proszek, rozmieszać, włożyć piórko na chwilę, wyciągnąć).

Problem: Co się dzieje z piórem, gdy zanurzymy je w czystej wodzie, a co, gdy zanurzymy pióro w wodzie z proszkiem do prania?

Wnioski: Detergenty rozpuszczają tłuszcz, ten naturalny tłuszcz znajdujący się na piórach również. Ptaki wodne celowo natłuszczają pióra, aby się nie zmoczyły. W ten sposób utrzymują ciepłotę ciała, puszystość piór i nie toną. Pióra pod wpływem detergentów tracą swą wodoodporność. Ilość wody w piórach powoduje zwiększenie ciężaru ptaka i jego utonięcie.

Doświadczenie III

Dzieci zakładają gumki między palcem wskazującym a kciukiem. Następnie próbują je zdjąć bez pomocy drugiej ręki. Wklada-

ją ręce do wody, aby sprawdzić, czy woda ułatwi to zadanie.

Problem: Co się dzieje, gdy wodne zwierzę w poszukiwaniu pożywienia natrafi na plastikowe, gumowe obręcze lub inne odpady?

Wnioski: Ptakom i rybom trudno usunąć plastikowe obręcze. Utrudnia im to zdobywanie pożywienia. Plastikowe odpady są zagrożeniem dla zwierząt wodnych.

Doświadczenie IV

Filtrujemy zanieczyszczoną wodę. Odcinamy dno butelki, na szyjce mocujemy gazę, umieszczamy warstwę kamyków, piasku, potłuczonej cegły. Do tak przygotowanego filtra wlewamy brudną wodę. Aby otrzymać brudną wodę, dzieci napełniają wiaderko ziemią, liśćmi, gałązkami, małymi kamykami, rozkruszoną kredą do malowania. Obserwujemy efekt przeprowadzonego doświadczenia.

Problem: Co się dzieje z zanieczyszczeniami znajdującymi się w wodzie?

Wnioski: Filtr oczyszcza wodę, zatrzymuje zanieczyszczenia.

Doświadczenie V

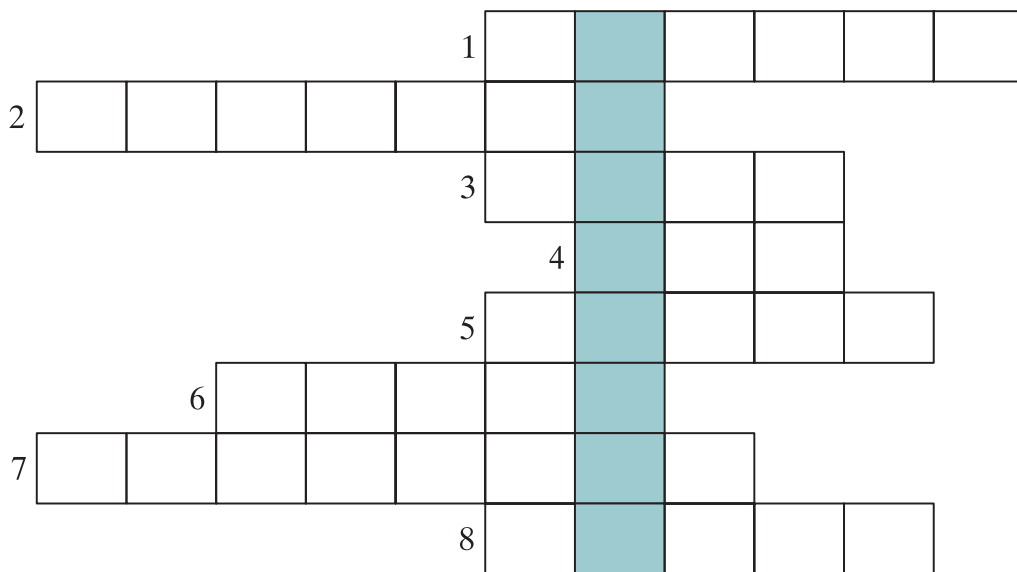
W trzech szklankach znajduje się woda (z kranu, przegotowana, z kałuży). Dzieci obserwują jej wygląd. Nauczycielka wyjaśnia, do czego służą papierki lakmusowe (informuje, że najważniejszy kolor papierka powinien być żółty, gdy zmieni kolor, oznaczać to będzie, że woda jest zanieczyszczona; czerwony kolor potwierdzi zjawisko kwaśnych deszczy).

Problem: Dlaczego woda z kałuży jest tak zanieczyszczona?

Wnioski: Padający deszcz łączy się z dymem wydobywającym się z kominów i opada na ziemię (kwaśne deszcze).

- **Jak oszczędzać wodę** – burza mózgów.
- **Rozwiązywanie krzyżówki** – zagadki słowne:

1. Gdy go długo nie ma, wszyscy narzekają, a gdy przyjdzie – pod parasol się chowają. (deszcz)

2. Do suchej nitki mokry nieraz,
gdy po kąpeli ciało wycierasz. (ręcznik)
3. Zwykle się rozlewa, leje,
czasem jak kamień twardnieje.
Bez niej trawy usychają,
a zwierzęta umierają. (woda)
4. Co to za zagadka: woda twarda i gładka.
(lód)
5. Podczas pogody błękitem się mieni,
a podczas sztormu burzy się i pieni.
(morze)
6. Kiedy słońce mocniej grzeje,
to się woda z niego leje. (śnieg)
7. Spogląda z wysoka na kurki, na wannę.
Gdy go używasz, udaje fontannę.
(prysznic)
8. Jak ten przedmiot się nazywa?
Jest za mała, by w niej pływać.
Lecz, gdy woda z kranu ciurka,
biorę kąpiel, daję nurka. (wanna)

Rozwiązaniem krzyżówki jest hasło:
EKOLOGIA

Na zakończenie odbyło się rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pt. *Przyroda wokół nas*, wręczenie dyplomów oraz nagród.

EWA FUDAŁA-ŁABUŚ, KATARZYNA NIZIOŁ,
BEATA WITKO
Miejskie Przedszkole nr 45 w Sosnowcu